

“Rule of law and conflict reconciliation”

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร. สุรเกียรติ์ เสถียรไทย

ประธานคณะกรรมการเพื่อสันติภาพและความปรองดองแห่งเอเชีย

อดีตรองนายกรัฐมนตรี

อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2561

เวลา 17.15 – 18.15 น.

ณ ห้องประชุมชั้น 15 สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย

หัวข้อการบรรยาย

- I. Rule of Law and International Framework
- II. Rule of Law กับประเทศไทย
- III. หลักนิติธรรมกับการพัฒนาตามแนวพระราชดำริของ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
บรมนาถบพิตร
- IV. บทบาทของ Rule of Law ใน Conflict Reconciliation

I. Rule of Law and International Framework

1. United Nation: Rule of Law and Peace and Security,
Rule of Law and Human Rights,
Rule of Law and Development
2. IMF and The Rule of Law
3. ASEAN and The Rule of Law
  - ASEAN WAY v. Rule Based ASEAN

II. Rule of Law กับประเทศไทย

1.1 การบัญญัติกฎหมาย

1.2 การใช้กฎหมาย

1.3 การเคารพกฎหมาย

- ขาดความโปร่งใส และความเป็นอัตโนมัติในการใช้บังคับ
- ขาดกลไกในการควบคุมอำนาจในการใช้ดุลพินิจ
- ขาดกลไกในการตรวจสอบได้โดยสาธารณะ (Accountability)
- ขาดกลไกในการหาทางออกจากความขัดแย้งที่ยอมรับกันได้
- ขาดกลไกในการสร้างความปรองดอง ผ่อนปรนที่เป็นที่ยอมรับและมี Rule of Law
- ขาดการเคารพกฎหมาย

III. หลักนิติธรรมกับการพัฒนาตามแนวพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

1. ความเป็นธรรมในการใช้กฎหมาย

- ไม่กดขี่

- ยึดหยุ่นอย่างสุจริต

- นำไปสู่การแก้ไขปัญหาและการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. การใช้กฎหมายที่ทำให้เกิดความสงบสุข

- แยก Legal State จาก Rule of Law

- แยก Rule by Law จาก Rule of Law

III. หลักนิติธรรมกับการพัฒนาตามแนวพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

3. หลักนิติธรรมทำให้ชาวเขาหันมาเป็นผู้ร่วมสังคมใช้กฎหมาย
4. ความยุติธรรมต้องขยายถึงศีลธรรมจรรยา ตลอดจนเหตุผลและความเป็นจริงด้วย
5. ประชาชนไม่รู้กฎหมาย ไปลงโทษเขา อาจขัดหลักนิติธรรม
6. เรื่องความยืดหยุ่นของกฎหมาย (ความยืดหยุ่นที่สุจริต)
7. เรื่องความยุติธรรมที่อาจเป็นต้นเหตุของความอยุติธรรม

III. หลักนิติธรรมกับการพัฒนาตามแนวพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

8. เรื่องความยืดหยุ่น ความอะลุ่มอล่วย

9. กฎหมายเป็นใหญ่ในบ้านเมือง กับ กฎหมายแท้

10. ความยุติธรรมอยู่นอกกฎหมาย

IV บทบาทของ Rule of Law ใน Conflict Reconciliation

1. พระราชดำรัสรัชกาลที่ 9 : การใช้กฎหมายให้เกิดความเป็นธรรม
ลดความขัดแย้ง สร้างความปรองดอง สมานฉันท์ การพัฒนาที่ยั่งยืน

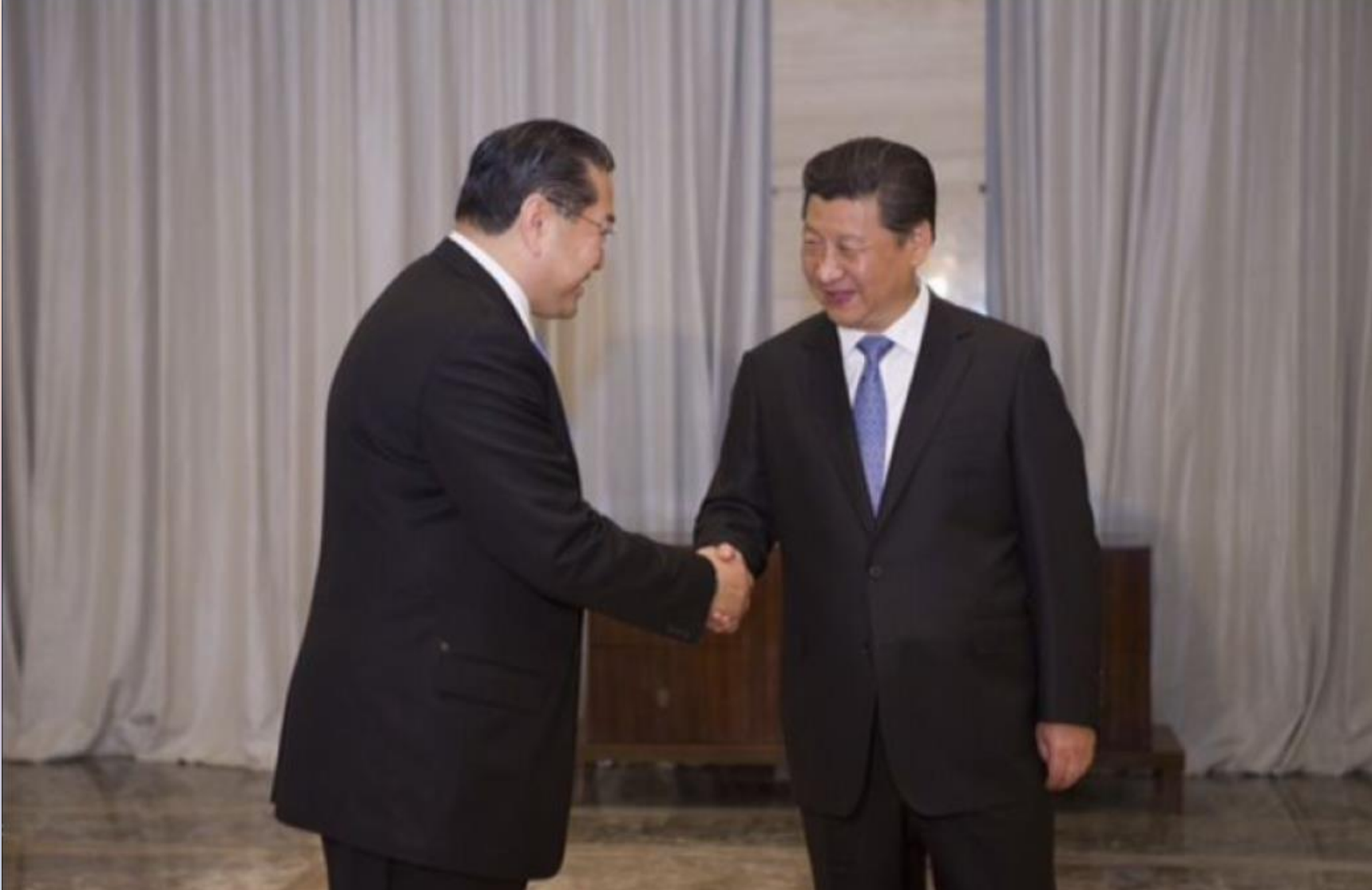
IV บทบาทของ Rule of Law ใน Conflict Reconciliation

2. กรณี APCR กับความซับซ้อนของสิทธิเรียกร้องในทะเลจีนใต้

- Conflict Avoidance
- Turn Conflict into Cooperation

A Courtesy Call on on H.E. President Xi Jinping of the People's Republic of China in Boao, Hainan Province, China on 29 March 2015.

Courtesy call on the Prime Minister of Singapore,
H.E. Lee Hsien Loong, on Monday, 3rd June 2013
at the Istana , Singapore City, Singapore

IV บทบาทของ Rule of Law ใน Conflict Reconciliation

3. กรณีปัญหาในรัฐยะไข่ เมียนมาร์

กฎหมาย – สิทธิของผู้อพยพ, สิทธิพลเมือง,

การข้ามสงครามฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (Ethnic Cleansing Genocide),

กฎหมายสัญชาติ, ความขัดแย้งของชุมชน

Myanmar Rohingya crisis

Around 300,000 Muslim Rohingya have fled into Bangladesh since violence started on August 25: UN

Violence may have killed more than 1,000 people: UN rapporteur (Sept 8)

August 25: Coordinated attacks on 30 police posts and an army base in the townships of Maungdaw, Buthidaung and Rathedaung EC/ECHO*

■ Areas affected by violence since Aug 25: EC/ECHO*

● Satellite data consistent with widespread burnings between Aug 25-Sept 4 according to Human Rights Watch

*European Commission/
European Civil Protection and
Humanitarian Aid Operation

INDIA

BANGLADESH

INDIA

MYANMAR

● Sittwe

Naypyitaw ★

Rakhine State

LAOS

Bay of Bengal

● Yangon

THAILAND

IV บทบาทของ Rule of Law ใน Conflict Reconciliation

4. กรณีความขัดแย้งในการจัดการทรัพยากร

- การขัดแย้งของนายทุนกับชาวบ้านในที่ป่า
- การทำมาหากินในป่าโดยไม่ทำลายป่า
- โครงการบ้านพักตุลาการเชิงคอยสุเทพ

IV บทบาทของ Rule of Law ใน Conflict Reconciliation

5. ปัญหาการขัดแย้งในทางการเมือง

- การใช้กฎหมายอาญาแก้ปัญหาการเมือง
- Transitional Justice, Remedial Justice

“Rule of law and conflict reconciliation”

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร. สุรเกียรติ์ เสถียรไทย

ประธานคณะกรรมการเพื่อสันติภาพและความปรองดองแห่งเอเชีย

อดีตรองนายกรัฐมนตรี

อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2561

เวลา 17.15 – 18.15 น.

ณ ห้องประชุมชั้น 15 สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย